

2008-08-25

Remissvar angående

Framtidsvägen – en reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27)

Historielärarnas Förening vill härmed anmäla sina synpunkter när det gäller gymnasieutredningens betänkande Framtidsvägen – en reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27). Historielärarnas Förening är en ideell organisation som verkar för att stärka och utveckla historieundervisningens villkor och kvalitet på alla nivåer (grundskola, gymnasium, högskola och folkbildning). Det betyder att föreningen anser utformningen av den framtida gymnasieskolan vara av största betydelse.

Betänkandets allmänna resonemang och förslag är i huvudsak mycket bra. Historielärarnas Förening har aldrig ansett att systemet med kärnämnen varit bra, eftersom det binder alla gymnasieelever, oavsett deras förutsättningar, att läsa samma kurser. Däremot är det nödvändigt, vilket också betänkandet framhåller, att många teoretiska ämnen läses av alla men då med varierat kursinnehåll. Historielärarnas Förening tillstyrker förslaget med uppdelning av gymnasieskolan i tre delar: lärlingskola, yrkesskola och teoretiskt gymnasium. För att undvika onödig förvirring på ett område där förvirring är det normala vore det av godo om regeringen kunde formulera särskiljande namn på gymnasieskolan (i dess helhet) och dess teoretiska och studieförberedande delar. En möjlighet är att kalla yrkesskolan och lärlingskolan för ”praktiskt gymnasium” och den studieförberedande delen för ”teoretiskt gymnasium”.

Historielärarnas Förening anser att det vore av godo om gymnasieskolan befriades från en del av sin mycket resurskrävande administrativa överbyggnad. Det betyder att det omfattande systemet med olika typer av studieval bör begränsas till val av program, val av inriktning, val av språk och val av examensuppgift. De olika programmen skulle i så fall ges fastare former med ett mer enhetligt innehåll, vilket avsevärt skulle mildra arbetsbördan för schemaläggare och andra administratörer på skolorna. Resurserna kan hellre användas till mer undervisning och läromedel än till en komplicerad pappershantering som inte höjer kvaliteten. Ett annat förslag som skulle få en kvalitetshöjande effekt är att införa en timplan i gymnasieskolan. I nuläget finns en poängplan som i praktiken inneburit att vi inte vet hur mycket eller litet undervisning som kommer olika elever till godo i olika ämnen. Alla ämnen bör i fråga om undervisningstimmar ha en minimigräns som inte får underskridas. Detta är en likvärdighetsfråga men för eleverna också en fråga om rättssäkerhet.

När det gäller historieämnets ställning i den framtida gymnasieskolan är det mycket positivt att alla gymnasister nu ges rätt att läsa Historia. Den föreslagna kursen för de yrkesförberedande programmen, inklusive lärlingskolan, omfattar endast 50 poäng, vilket ställer stora krav på lärare och läromedel. I betänkandet föreslås att kursen skall ha ett innehåll med ”en tydlig tyngdpunkt i 1900-talets historia fram till nutid med utgångspunkt i den industriella revolutionen, franska revolutionen och framväxandet av de stora ideologierna under 1700- och 1800-talen”.

Historielärarnas Förening anser att den formulering som återfinns i kursplanen för Historia för försöksverksamheten med lärlingskola är lämpligare, därför att den medger en anpassning till varierande förkunskaper utan att förlora i fokus på senare tids historia och källkritik. I kursplanen för Historia i lärlingskolans försöksverksamhet heter det:

Ämnet är uppbyggt i tre delar: kronologisk grund, modern historia samt källkritiska metoder. Kronologisk grund innebär att eleven bygger upp en kronologisk reda i sina historiska kunskaper och kan placera in de större epokerna i rätt tidssammanhang. I kursen ingår översiktliga kronologiska drag i den historiska utvecklingen. Modern historia studeras särskilt för att ge en bakgrund till vår egen tid och vår omvärld. Här ingår grunddragen i den historiska utvecklingen från 1800-talet och framåt, inklusive världskrig och globalisering. I kursen behandlas även demokratins framväxt och utveckling i Sverige och några andra länder. Genom att värdera faktauppgifter och göra tolkningar, det vill säga att bedöma tillförlitlighet och värde hos olika texter, bilder, medier och andra källor övas eleven i att utveckla ett källkritiskt förhållningssätt.

Även om kursplaneinnehållet blir en senare fråga är det viktigt att redan nu framhålla betydelsen av att kursplanerna i alla ämnen, inte minst i Historia, görs så tydliga att de kan ligga till grund för en undervisning som blir likvärdig över hela landet.

För det teoretiska gymnasiet föreslås att Teknikprogrammet skall innehålla en obligatorisk kurs i Historia om 50 poäng och de övriga fyra programmen en obligatorisk kurs om 100 poäng. På programmet för Estetik och humaniora samt två av inriktningarna inom programmet för Samhällsvetenskap och media föreslås att ytterligare en kurs om 100 poäng skall vara obligatorisk. I den beslutade men inhiberade gymnasiereformen Gy07 tillförsäkrades alla gymnasister 50 poäng mer Historia än vad som gäller i nuläget. Detta innebar bl.a. att två inriktningar på samhällsprogrammet skulle innehålla 250 obligatoriska poäng och naturvetarna skulle läsa minst 150 poäng Historia. Historielärarnas Förening anser att en fastare kurs- och ämnesstruktur i den förestående gymnasiereformen skulle möjliggöra ett omfång för Historia på 100 poäng på det tekniska programmet och 200 poäng på de övriga teoretiska programmen. Kursen Historia C (eller III, 100 poäng) bör vara obligatorisk på åtminstone samhällsprogrammets samhällsvetenskapliga inriktning.

Sammanfattningsvis ser Historielärarnas Förening positivt på de föreslagna förändringarna av gymnasieskolan men vill understryka att en fastare studieordning, dvs. en än tydligare programprofil, skulle möjliggöra att resurserna kunde användas i högre grad till undervisning och i mindre grad till administration. Värdet av ett starkare historieämne har många gånger framhållits av statsmakterna och kan nu omsättas i handling. Då är det viktigt att inte kvantitativt utgå från den förkrympta form ämnet fått i den hittillsvarande gymnasieskolan utan se till de möjligheter i resurser och undervisningstid som kan frigöras genom införandet av tydliga program.

För Historielärarnas Förening

Hans Albin Larsson

Ordförande

e-post: hans_albin.larsson@hkr.se